

lahko izvoli v tistih krajevnih skupnostih, kjer ni pogojev za izvolitev niti posebne niti združenih delegacij.

V občini Bežigrad so krajevne skupnosti izvolile v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti 107 posebnih delegacij s skupno 692 delegatov, 59 združenih delegacij s skupno 475 delegatov in 2 splošni delegaciji po 15 delegatov.

V posebnih delegacijah se je število delegatov zmanjšalo od izvolitve do danes za 28 in tako padlo pod zakonsko določeno minimalno število v 5 delegacijah (v krajevni skupnosti Bežigrad I – delegacije za samoupravne interesne skupnosti telesne kulture, v krajevni skupnosti Miran Jarc – za samoupravno interesno skupnost stanovanjskega gospodarstva, v krajevni skupnosti Savsko naselje II – za samoupravno interesno skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja in za samoupravno interesno skupnost za zdravstvo ter v krajevnih skupnostih Koroških partizanov – za samoupravno interesno skupnost za zdravstvo).

Število delegatov v združenih delegacijah se je znižalo od 475 delegatov na 449 (95%), kar je imelo za posledico, da pet delegacij deluje pod zakonsko določenim številčnim minimumom – 2 v krajevni skupnosti Boris Kidrič ter po ena v krajevni skupnosti Bežigrad I, krajevni skupnosti Črnuče-Gmajna in krajevni skupnosti Miran Jarc. Splošni delegaciji po 15 delegatov sta bili izvoljeni v krajevni skupnosti Beričevo-Brinje in krajevni skupnosti Tomačevo-Jarše in delujeta v polnem številu.

Udeležba na sejah delegacij je bila zelo slaba. 11% sej pri splošnih delegacijah in 29% pri posebnih delegacijah sklicanih sej je bilo nesklepčnih.

Posebne delegacije so imele skupno 655 sej, od teh pa jih je bilo 187 ali 29% nesklepčnih. Združene delegacije so imele 92 nesklepčnih sej ali 23% od skupaj 396 sklicanih sej. Splošna delegacija krajevnih skupnosti Tomačevo-Jarše je imela 12 sej, ki so bile vse sklepe, splošna delegacija krajevnih skupnosti Beričevo-Brinje pa je imela 4 sklepe in 2 nesklepni seji (50%). Največ nesklepčnih sej so imele delegacije s področja samoupravne interesne skupnosti za telesno kulturo – 46%, sledijo pa delegacije s področja samoupravne interesne skupnosti za pokojninsko in invalidsko zavarovanje s 43% nesklepčnih sej, samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje in samoupravne interesne skupnosti za vzgojo in izobraževanje z 31%, samoupravne interesne skupnosti za kulturo in samoupravne interesne skupnosti za stanovanjsko gospodarstvo s 27%, samoupravne interesne skupnosti za otroško varstvo s 25%, samoupravne interesne skupnosti za zdravstvo s 23%, samoupravne interesne skupnosti za raziskovalno dejavnost z 22% in samoupravne interesne skupnosti za socialno skrbstvo s 14% nesklepčnih sej.

V povprečju pride na delegacijo 1,7 nesklepčne seje, dejansko pa se število nesklepčnih sej giblje od 1 do 14. Pri tem je treba povedati, da v krajevni skupnosti Boris Zihel in krajevni skupnosti Ivan Kavčič posebne delegacije niso imele nobene sklepe, v krajevni skupnosti Koroških partizanov sta 2 posebni delegaciji imeli le nesklepne seje, v krajevni skupnosti A. T. Linhart in krajevni skupnosti Jože Štembal po ena delegacija ni imela nobene sklepe. Nobene seje nista sklicali 2 posebni delegaciji (krajevna skupnost Urške Zatle za področje samoupravne interesne skupnosti otroškega varstva in krajevna skupnost Boris Zihel za področje samoupravne interesne skupnosti za kulturo) ter združeni delegaciji v krajevni skupnosti Bežigrad I.

Petim posebnim in petim združenim delegacijam je število delegatov zaradi selitve, smrti ali drugih vzrokov padlo pod zakonsko določen minimum.

Torej ugotavljamo, da se je članstvo v posameznih delegacijah za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti bistveno zmanjšalo.

Problem nesklepčnih sej se pojavlja tudi v teh delegacijah, kar še posebej poudarja dejstvo, da nekatere delegacije niso imele nobene sklepe seje oziroma v dveh primerih sploh niso sklicevali sej delegacij. Vzrok za to je treba ugotoviti in oceniti.

Delegacije krajevnih skupnosti v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje

Pri volitvah delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje (npr. za komunalno, ceste, energetiko, PTT promet, obrambo pred točo itd.)

zakon omogoča različne rešitve. Za te potrebe lahko delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti izvolijo posebne delegacije, funkcijo teh delegacij pa lahko opravlja tudi skupščina krajevnih skupnosti, ki lahko iz svojih članov oblikuje tudi posebne skupine delegatov, ki obravnavajo zadeve z delovnih področij samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje, kadar skupščina krajevnih skupnosti ne zaseda.

Iz zbranega gradiva je razvidno, da nobena krajevna skupnost za Bežigradom nima izvoljene delegacije za samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje.

Funkcijo teh delegacij opravljajo skupščine krajevnih skupnosti, njihovi sveti, ponekod pa člani komisij svetov krajevnih skupnosti. V samoupravne interesne skupnosti s področja komunale določa delegata izmed delegatov skupščine oz. članov sveta 24 krajevnih skupnosti; s področja PTT prometa 20, s področja obrambe pred točo 20, s področja cestnega gospodarstva 23, s področja požarne varnosti 2, s področja energetike 23. Krajevna skupnost 7. september je oblikovala dve posebni skupini delegatov izmed delegatov svoje skupščine, s katerima pokriva vse samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje.

Za celovito in uspešno delovanje samoupravnega in delegatskega sistema v krajevni skupnosti je nujno potrebno, da je aktivnost vseh samoupravnih oblik in organov povezana med seboj, da so s temi aktivnostmi seznanjene in vanje vključene vse delegacije in delegati in da so v vseh samoupravnih in delegatskih aktivnostih s stališči in usmeritvami navzoče družbenopolitične organizacije, frontno povezane v krajevni organizaciji SZDL.

DRUŽBENO PLANIRANJE IN KRAJEVNA SKUPNOST

Skupaj z organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi je krajevna skupnost temeljna nosilka samoupravnega družbenega planiranja. Povezanost in usklajenost načrtovanja v krajevni skupnosti in pri omenjenih nosilcih ter neposredno sodelovanje pri reševanju skupnih vprašanj, poglavito vplivajo na uresničevanje zamisli krajevnih skupnosti kot bistvene sestavine samoupravnih družbenoekonomskih in političnih odnosov. Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti samostojno sprejemajo plane in programe dela ter razvoja svoje krajevnih skupnosti, ki jih usklajujejo z drugimi nosilci planiranja in tako neposredno sodelujejo v družbeni reprodukciji.

Krajevna skupnost z letnim planom načrtuje izvrševanje tekočih nalog, s srednjeročnimi in dolgoročnimi plani pa načrtuje svoj razvoj v daljšem časovnem obdobju. Pri tem mora izhajati iz ustreznih strokovnih spoznanj in iz njih izpeljanih ocen o njenih razvojnih možnostih. Temeljni planski dokumenti krajevnih skupnosti so smernice za plan krajevnih skupnosti, samoupravni sporazum o temeljih plana krajevnih skupnosti in plan krajevnih skupnosti. Planska funkcija krajevnih skupnosti je natančno opredeljena v zakonu o sistemu družbenega planiranja. Osnovni dokument, ki ga sprejmejo udeleženci planiranja za petletno obdobje, je samoupravni sporazum o temeljih plana krajevnih skupnosti, skozi katerega se zagotavlja materialna osnova za delovanje krajevnih skupnosti in je glavno izhodišče za financiranje vseh vrst dejavnosti v krajevni skupnosti.

Osnovo za povezano in usklajeno delovanje krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti predstavlja tudi demokratično zasnovan in usklajen plan krajevnih skupnosti. Prav tako je bistveno za uresničevanje krajevnih skupnosti kot sestavnega dela združenega dela, na tej podlagi, samoupravno združevanje dela in sredstev za uresničevanje skupnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti. Toda vsebina krajevnih skupnosti kot družbenoekonomskega odnosa vendarle ni zgolj financiranje njene dejavnosti. Dosedanja razmišljanja o načinu financiranja so za zdaj le najboljši kazalec, ki kaže, koliko je razumljena zamisel krajevnih skupnosti kot družbenoekonomskega razmerja in koliko je to v praksi uresničeno. Vsekakor pa je ustrezen način zagotavljanja materialnih pogojev za delovanje krajevnih skupnosti v najtesnejši odvisnosti od dobrega in realnega plana krajevnih skupnosti in obratno.

V vsebini plana krajevnih skupnosti je izkazan interes in potreba delovnih ljudi in občanov za zadovoljevanje življenjskih in delovnih potreb, ki jih uresničujejo na tem območju

Zato mora vsebina programa dela in razvoja krajevne skupnosti temeljiti na usklajenih mnogoterih konkretnih življenjskih interesih in potrebah krajanov in delavcev v organizacijah združenega dela, ki delujejo na njenem območju ter vseh tistih organizacij združenega dela, v katerih so zaposleni.

Program razvoja krajevne skupnosti mora torej izhajati iz življenjskih potreb in razpoložljivih materialnih sredstev ter mora biti čim bolj realen in enostaven. V procesu priprave planskih aktov je za to potrebno zagotoviti čim širši krog sodelujočih v krajevni skupnosti, medtem ko so predpogoj za kakovosten plan krajevne skupnosti uresničljivost planskih ciljev in nalog, sočasnost poteka priprave in njegovega sprejemanja ter celovitost vsebine planskih aktov.

Ustrezne planske naloge krajevne skupnosti so zapisane tudi v planskih dokumentih posameznih samoupravnih interesnih skupnosti (na področju komunalnega in stanovanjskega gospodarstva, otroškega varstva, zdravstva itd.).

Temeljnega pomena za samoupravno preobrazbo krajevne skupnosti je zavest delavcev organizacij združenega dela o nujni povezanosti s krajevno skupnostjo, v kateri sami živijo. Oblikovanje in preverjanje programov krajevne skupnosti bi moralo praviloma potekati že v fazi osnutkov tudi v organizacijah združenega dela, ob tvorbi udeležbi vseh delavcev, ki v posamezni krajevni skupnosti uresničujejo svoje skupne življenjske interese. Seveda morajo biti v procesu planiranja in usklajevanja poleg interesov nosilcev planiranja v krajevni skupnosti izraženi tudi širši družbeni interesi.

Za dosedanje stanje na področju planiranja v bežigradskih krajevnih skupnostih velja ugotovitev, da so bili planski akti krajevne skupnosti premalo usklajeni s planskimi dokumenti organizacij združenega dela, sosednjih krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in občine. Kljub pozitivnim premikom pa je vendarle treba pospešiti povezovanje delavcev v združenem delu s krajevnimi skupnostmi, posebej vsakdanjo povezavo obojestranskih interesov.

Pri pripravi planskih dokumentov za obdobje 1986–1990 prihaja v krajevnih skupnostih do nekaterih zadreg. S sprejemanjem planskih aktov krajevne skupnosti kasneje. Poleg tega so oblikovani pretežno kot zbirnik neuresničljivih želja in ne kot dejanski družbenoekonomski odnos v smislu samoupravnega družbenega planiranja in odraz dejanskih možnosti.

Eden izmed vzrokov za to, da krajevne skupnosti kot nosilke planiranja niso sposobne kvalitetno opraviti nalog kot jih določa zakon o sistemu družbenega planiranja, je očitno ta, da je sistem planiranja za krajevne skupnosti preveč zapleten (nedorečena metodologija, postopki idr.). Nadaljnji vzrok je tudi v tem, da krajevnim skupnostim niso bile pravočasno posredovane strokovne osnove za planiranje. Tako ni mogoče pripisati krivdo za težave samo krajevnim skupnostim kot temeljnim nosilkam planiranja, marveč tudi številnim drugim dejavnikom, ki dajejo strokovne podlage in usmeritve za pravo planskih aktov.

Zaradi omenjenih težav obstaja spoznanje, da krajevne skupnosti v takšnih pogojih ne morejo ustrezno opraviti svojih planskih nalog, in da bi bilo potrebno še posebej s praktičnimi napotki pomagati pri njihovem planiranju. Hkrati je treba jasno določiti, katere pogoje je treba ustvariti in kdo je za to odgovoren, da bi planiranje v krajevnih skupnostih tudi s pomočjo zunanjih dejavnikov steklo. Vsekakor so potrebne tudi določene organizacijske in postopkovne poenostavitve pri planiranju.

Samo časovno in vsebinsko usklajeno ter stvarno planiranje v organizacijah združenega dela in v samoupravnih interesnih skupnostih s planiranjem v krajevnih skupnostih je lahko podlaga za odpravljanje sedanjega stanja.

MATERIALNI POGOJI ZA DELOVANJE KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Za uspešno delovanje krajevnih skupnosti je potrebna primerna ureditev prostorskih vprašanj in sistema financiranja.

Za Bežigradom ima 17 krajevnih skupnosti svoje lastne prostore, 9 krajevnih skupnosti ima prostore v najemu, dve krajevni skupnosti pa imata razen lastnih prostorov tudi prostore v najemu.

19 krajevnih skupnosti – A. T. Linhart, Boris Kidrič, Miran Jarc, Beričevo-Brinje, Črnuče-Gmajna, Dol Franc Ravbar, Ježica, Nadgorica-Ježa, Rezke Dragar, Savlje-Kleče, Savsko naselje I, II in III, 7. september, Urške Zatlje, Stadion in Tomačevo-Jarše – je ocenilo, da so sedanji prostori za delo-

vanje krajevnih skupnosti ustrezni oz. zadovoljivi. Krajevni skupnosti Brinje primanjkuje le prostor za večje sestance in zbere delovnih ljudi in občanov, ob tej priložnosti pa koristi prostore osnovne šole Franceta Bevka.

9 krajevnih skupnosti je ocenilo, da njihovi prostorski pogoji za delovanje KS niso ustrezni in sicer:

– Bežigrad I in II – prostori nimajo dnevne svetlobe, KS nima prostora za večje sestance

– Jože Štembal in Ivan Kavčič – prostori za dejavnost niso primerni. Vhod je pod požarnimi stopnicami. Ni skladišča za opremo CZ. Prostori niso ustrezno opremljeni

– Boris Ziherl – prostori so neprimerni – kletni; manjkajo družbeni prostori

– Stožice – prostori so v baraki in so neprimerni za delovanje KS

– Koroških partizanov – prostori so neprimerni: kletni, temačni, vlažni in hladni

– Triglav – prostori so neustrezni: kletni, z neustrezno svetlobo, hladni, ustrezajo le za skromno opravljanje nujnega dela

– Podgorica-Šentjakob – prostori so vlažni in hladni; še vedno ni rešen problem ogrevanja oz. izolacije. Dom je potreben popravi in prenove.

Krajevne skupnosti, ki imajo v lasti prostore in le-teh v celoti ne potrebujejo, jih oddajajo. Tako prostore oddaja drugim uporabnikom:

– KS Boris Kidrič, KS A. T. Linhart, KS Miran Jarc oddajajo DU Cene Štupar, Kmetijski zemljiški skupnosti in Društvu invalidov;

– KS Bežigrad I in II oddajata Glasbeni šoli Franc Šturm;

– KS Savsko naselje I, II in III oddajajo Gostinskemu podjetju Vič;

– KS Stadion gostinske prostore zasebnemu gostincu;

– KS Črnuče-Gmajna ima v upravljanju kinodvorano Črnuče;

– Urške Zatlje in 7. september sta imetnici prostorov VVO Bratovševa ploščad 30 in Glinškova ploščad 22 ter oddelka knjižnice na Bratovševi ploščadi 32. Za navedene prostore uporabniki krijejo le dejanske stroške tekočega vzdrževanja.

Z razdelitvijo KS Stadion iz ene na tri krajevne skupnosti je breme vzdrževanja doma padlo na krajevno skupnost Stadion. Zaradi kritja stroškov je bila krajevna skupnost prisiljena, da odda določene prostore drugim uporabnikom. Problematika vzdrževanja objekta je pereča.

Krajevne skupnosti, ki imajo v lasti prostore, nimajo zadostnih sredstev za investicijsko vzdrževanje. Sredstva proračuna zadostujejo le za njihovo redno delovanje.

Krajevna skupnost Rezke Dragar ugotavlja, da primanjkuje ustrezni prostor za delovanje OO ZSMS, saj se opaža, da je prav ta problem najbolj pereč pri delu in organiziranosti te DPO.

Iz posredovanih ocen je vidno, da je problem prostorskih možnosti poudarjen kot pomemben pogoj za delovanje krajevnih skupnosti, vendarle bi bilo treba realno ugotoviti,

– kateri pogoji so potrebni za uresničevanje določenih programov krajevnih skupnosti in

– način zagotavljanja sredstev za izgradnjo oziroma vzdrževanje prostorov krajevnih skupnosti.

Vprašanje ustvarjanja, združevanja in porabe sredstev, ki so potrebna za uresničevanje v planu razvoja krajevne skupnosti določenih osebnih, skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov, je pomembno za samoupravni razvoj krajevne skupnosti.

Ustava določa takšen sistem združevanja sredstev, ki pomeni odmik od prvotnega proračunskega financiranja dejavnosti krajevne skupnosti in določa razvejan sistem virov, in sicer: za zadovoljevanje in uresničevanje določenih skupnih potreb in interesov ter opravljanje nalog delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti s samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom na podlagi programa in plana razvoja krajevne skupnosti ter v skladu s statutom te skupnosti oziroma občine združujejo svoja sredstva, ki jih prispevajo s samopriskom in delom ali pridobijo na drug način – z delom dohodka, ki ga za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevnih skupnosti namenijo delavci temeljnih organizacij združenega dela z območja krajevne skupnosti in temeljne organizacije združenega dela, katerih delavci živijo na območju te krajevne skupnosti; s sredstvi, ki se na podlagi družbenega plana občine, programov in planov samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela določijo za uresničevanje programa krajevne skupnosti in za